

Salgótarján és Vidéke.

Szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

A Polgári Kör hivatalos lapja.

Előfizetséi ár:

Egész évre	10.—
Fél évre	5.—
Negyed évre	2-50
Egyesszám ára 20 fill.	

Felelős szerkesztő:

Dr. Czigler Jakab

Minden a lap szellemi részét illető közlemények a „Salgótarján és Vidéke” szerkesztőségéhez, az előfizetések és hirdetések Mohar Endre polgár iskolai tanárhoz intézendők.

Tarjáni állapotok.

I.

Ugyebár méltóztatnak tudni, hogy Salgótarjánnak milyen pompás a levegője? Ott künn a hegyoldalon. No igen, mert hát csak ott szükséges a jó levegő. Hogy ne duzzogjanak az erdők madarai. Mert azok kedveért csapoltatták le évtizedek előtt a környék nagy mocsarait s vették elejét annak a kigőzölgésnek, amely szinte lehetlenné tette az itt tartózkodást.

Most összehasonlíthatatlanul tisztább a légkör. Azonban a tarjáni utcák ezt nem tudják megbecsülni. Mert ha kerekedik is néha amolyan jóindulatu szél, mely könnyőradományként lehoz a hegyoldalról egy jókora levegőréteget — az utca kapzsi gyomra hamarosan elemészti azt. Átalakítja olyan torok horzsoló valamivé, melynek vegyi képletben való kifejezése valóságos kémiai rébusz.

Oka pedig ennek az az árok, mely majd minden ház alól neki iramodik az utcatestnek és a magával hurcolt moslák hulladékot konok állásfoglalásra kényszeríti azzal a hatósági rendelettel szemben, mely a köztisztaság érdekében mindent tilt, de semmit se tesz. Az a sok éktelenkedő piszok mintha csak kiabálná: csatornát adjatok, csatornát adjatok!

Nagyon gyakran hallok a csatornázás létesítése ellen felhozni azt az érvet, hogy Salgótarjánban, a mostani viszonyok mellett ezt kivinni lehetetlen, mivel a csatornák elhelyezése az egész utcák feltöltését is megkívánják. És hogy mindez rengeteg pénzáldozatot követel.

Szó sincs róla, ez nem olyan ellenvélemény, ami ne ejtne gondolkodóba minket, kik többek között e közegészségügyi előny megteremtését is tűztük ki célul. Azonban sietünk azzal a kijelentéssel, hogy van a csatornázásnak egy másik módja is, mely az utcatest emelése nélkül is szolgálná a célt.

Tudvalevő, hogy községünk legmélyebb pontja a vásártér tájékán van. Ide kéne tehát levezettetni a csatornákat, melyek a község minden irányából mindegy központsúlárnak. Amolyan gyűjtő medencét kellene alkalmazni valahol a piactéren, mely külön levezető csatornával össze volna kötve a patakka, lehetőleg kint a kolonai hidnál. Ott már senkinek sem volna ártalmára a büzt árasztó szennyvíz.

Lehetne ugyan azt is tenni, hogy minden ház alól külön csatorna-utak vezetnének a patak elé és ez legkönnyebben is volna keresztülvihető, azonban nem tanácsos annyiban, mivel a patak tiszta vizére elkerülhetetlen szükségünk van, továbbá községünk kiépülésével a patak éppen a

község közepét szelné át és ezáltal fertőznék az utcák levegőjét.

Mert meg kell becsülnünk ezt a kis patakot, melyben bizony néha alig van minek csörgedeznie. Tarjánra nagyon is ráférne egy bővizű folyó. Viz-szegénységünk általános panasz tárgya és hogy ezen még máig sem próbáltak segíteni, azon igazán csodálkozom. Pedig a megoldás egyszerű. Kisebb hegyicsermelyeinket, melyek a jó Isten tudja hova kanyarodnak el, egyesíteni kellene a főpatakka. Az ezáltal összegyűlt vízmennyiség már méltóbb volna a „patak” névhez, meg ahhoz az igazán praktikus és stilszerűen megkonstruált partközvezéshez, mely csak néhány év előtt lett befejezve.

Meg aztán az így eszközölt csermely összebogozás meggyőzték a patak folyását is, amely a csatornázás létesítésével okvetlen szükséges annyiban, hogy a toroknál meggyűlt hulladékokat tovaragadhassa.

Tereljük tehát össze környékünk apróbb patakjait és azután lássunk hozzá a csatornázáshoz is. Mert míg a tarjáni szag külön fogalom lesz és ellenszerű csak Piver-féle rezeda-illatot használhatunk, addig Salgótarján igazán nem érdemli meg a város nevet.

A csermelyek egyesítése és a csatornázás bármennyibe is kerüljön, nem enged-

TÁRCA

Szappar-buborék.

— Erdődi Mihály —

A kis vidéki városkára ráterült az alkonyat. Nagy, lila színek égtek a felhők szélén és a fölöttük kószáló szél különféle formákba szedte. Ezek nézésébe merült bele az a fiatalember, ki egy másik idősebb társaságában a vendéglő levegős terrasán ült. Ugy husz év körül lehetett, de sokkal fiatalabbnak látszott. Elegáns, sőt ultramodern öltözete egy vékony, asszonytestű, korcs-féltre predesztinált alakot árult el. Különben gondosan fésült haja és borotvált arca szinte kiabált arról a különködő érdekeskedésről, mely manapság annyi városi fiatal tesz izléstelenné. A szeme mindazonáltal egy együgyűen ragyogó, naív, tétovázó szem. Mint amilyen maga az egész fiu.

A fővárosból jött le a vakációra rokonaihoz és a husz éves fiatalok mohóságával már is belegabalyodott valamelyik helybeli szatócs leányába. És mert Pesten már hozzá volt szokva az ugynevezett cinikus szerelemhez, azért most végtelenül jól esett neki az a szentimentális hangulat, mely csöndes vidéken akaratlanul is elfogja az embert.

Az idősebbik szokott típusa a nyárs-polgári életre szigorúan nevelt férfiaknak. Meglett, erős testalkatu, határozottan ideális alak és csak úgy futólag megemlítve, már éves ismeretségek fűzik ugyanahoz a leányhoz, akit az a másik is kiszemelt magának. Ezt azonban diszkréten elhallgatta, hogy annál nagyobb őszinteségre csalhaasa fiatal barátját, ki e pillanatban nagyon keserű arcot vágott.

— Nos, miért hallgatsz? Ennyire lehangolva még sohse láttalak. Talán a Mici?

— Eh! Törődöm is vele! Egyáltalán

Mici, akarom mondani Wolf Mária az én számomra nincs. Az egy ostoba liba. Aki nem érti meg az embert.

— Véletlenül Wolf Micike egy rendkívül értelmes és szép leány! Különben tegnapelőtt, vagy mikor, te is azt mondtad.

— Csalódtam sajnos. Azaz, mit sajnos . . . Gombház, ha leszakad lesz más!

— Ejnye, de neki keseredtél. Valami történhetett. Nos?

— Nem érdemes. Nem beszélek! Egyáltalán nem érdemes. Szóra sem érdemes. Beszéljünk másról.

— Jó, beszéljünk másról. Mit rendelsz vacsorára?

De a másik rögtön kezdte:

— Hát tudod az a lány . . . Tudod, más fél héten keresztül valahányszor csak találkoztunk, mindig rám kacsingatott, de egészen szemtelenül, azaz, hogy tudod olyan édesen, olyan limonádé izzel. Egy-

jük, hogy levegyék a napirendről.

Mert ha oly nagy kincsről van szó, mint az egészség, nem szabad sajnálni a pénzt.

E.

Vészjel!!

Ha politikai lap lennénk, ha nem kelene kötött kézzel írni, ismertetnénk az előzményeket s ezzel egyült a célt, a mely a kormányt az átkozott végrehajtási novella megkészítésére indította. Mivel azonban lapunk politikai kérdésekkel ezidőszent nem foglalkozhat, tehát csak a novella közgazdasági hatásával, még pedig minden tekintetben káros hatásával kívánunk foglalkozni.

A hitelező világ megmozdult, megindult a ma-holnap országos mozgalommá fejlődő reakció, amely minden áron s eszközzel a végrehajtási törvény életbeléptetését megakadályozni, vagy egy miniszteriális rendelettel legalább egy 2—3 esztendő átmeneti idő megteremtését tűzte ki célul.

A mi kereskedő s iparosaink is akcióba léptek s Löwi Izidor kezdeményezésére f. hó 19-én d. e. 10 órára egybegyűltek a „Vadász” szálloda éttermében, hogy megvitassák, milyen álláspontot foglaljanak el a végrehajtási novellával szemben s mit tegyenek az adósaikkal, ha mégis életbe lép a törvény.

Löwi Izidor a gyűlést megnyitván, szép szavakkal tartalmas beszéd kíséretében jelezte a célt, mely őt a gyűlés egybehívására indította. A gyűlés elnökül egyhangulag Löwi Izidor s Hamburger Adolf jegyzőül választottak meg.

Elnök két indítványt tesz:

1) Indítványozza, hogy a gyűlés keresse meg a beszercebányai kereskedelmi

és iparkamarát, hogy kövessen el mindent a novella hatályon kívül helyeztetése érdekében, mert tönkre teszi az egész kereskedő világot s különösen sérelmes itt, ahol azt mondhatni, hitelezés nélkül képtelenség létezhetni;

2) hogy a helybeli s bevonva a vidéki kereskedők s iparosok, egy u. n. kereskedelmi védegyletet alakítsanak, állítsanak fel központi irodát, ahol az adósok nyilvántartatnak s a hitelező köteles tagtársai érdekében is bejelenteni, ha valamelyik adósa pontosan vagy egyáltalán nem fizetne.

Egészséges két indítvány, de legyünk igazságosak, a második nálunk sohasem fog bevalni, mert itt a kereskedők nemhogy összetartanak, hanem saját érdekükben még a másik kárára is képesek cselekedni.

Emlékezhetünk, hogy volt már itt pl. kereskedelmi olvasóköri is. Nagy hü-hóval alakult s nem lett belőle semmi, mert a hány tagja volt, annyi felé huzott s a végén egy árverés volt, melyen a tagok maguk beszéltek össze, hogy minél potomabb áron vegyék meg a könyveket!

Erről tehát kár beszélni, nálunk ez nem fog soha bevalni, mert itt sem az iparosok, sem a kereskedők nem tartanak össze.

Maradjunk tehát az első érdemleges indítványnál, hogy miképpen foglaljunk állást a novella ellen?

Mielőtt elnök e kérdés érdemleges tárgyalását rendelné el, felkéri dr. Polláček Ármint ügyvédet, hogy ismertesse a végrehajtási novella rendelkezéseit. Polláček Ármint dr. készségesen tett eleget e felkérésnek s ismert nagy jogi tudásával igen szépen s érthetően adta elő a novella sérelmeit, úgy hogy azt megérthette mindenki, aki jelen volt. Magvas, csinos s átgondolt előadását éljenzéssel fogadta a közgyűlés s igen örült annak, hogy végtére tisztán látja a sérelmeket, amit a novella okoz s

gondolkozhat azon, hogy miképpen orvosolhatja most már ezt?

A közgyűlés végtére többek hozzászólása után azt határozta, hogy az elnöki indítványban foglalt feliratot átküldi a beszercebányai kereskedelmi és iparkamarához, s helyben egy kereskedelmi irodát alakít, még pedig egy ügyvéd vezetésével, aki nyilvántart mindent, amit a hitelezhetőség megkíván s körözi az egyes adatokat az érdekelt kereskedőkkel. Itt csak annyit jegyzünk meg, hogy ügyvéd embernek ez nem való, hanem hogyha létrejöhet ez az egyesülés, akkor tartsanak fenn egy irodát, s alkalmazzanak egy megbízható s szakértő embert erre a célra, de nem ügyvédet.

A gyűlés, miután elnök megköszönte a szíves megjelenést, feloszlott.

Mi a magunk részéről a történeti részhez csak annyit jegyzünk meg, hogy nem kell az ördögöt a falra festeni, kár megremíteni a hitelezőknek önmagukat s még nagyobb kár az adósokat, mert ez csak káros s semmiesetre sem hasznos lehet.

Igen valószínű, hogy rendelettel fogják az átmeneti időt megadni, de arra az esetre, ha ez mégsem lenne meg, akkor is csak jelentsék be a követelésüket, de óvakodjanak a tömeges felmondás, illetve hitelmegvonástól, mert ha nagyon reáijesztenek az adósokra, akkor aztán szöknek egyik a másik után — Poroszbá!

Amugy is becsületre adtak a munkásoknak, mert aki nem fizetett per nélkül, azt amugysem óhajtották egyik kereskedő sem vevőjének továbbra s ha per nélkül, fizet az a munkás tovább, akkor fizet az akár van novella, akár nincs!

Vegyenek példát a kereskedőink s iparosaink a pénztételeinktől, a melyek nagyon megijedtek s végre ők maguk indítanak most mozgalmat pl. a biharmegyei pénztárak, a kik méltányosságra s óvako-

szóval szentül meg voltam győződve róla, hogy az a lány szerelmes belém, sőt egyszer az utcán azt is mondta, hogy „Muki” tehát már a nevemet is tudta. Képzeld ez a lány ahogy megismertem . . .

— Megismerted?

— Igen tegnap a bálon. Mindjárt az első csárdánál hozzá láttam, hogy amugy stilszerűen előkészítsem a talajt a szerelemhez és rejtett formákban megvallottam neki mindent. Nevetett rá, és azt mondta, hogy én érdekes figura vagyok! Hát képzeld, már ez is milyen izléstelenség! De azért még nem adtam fel a reményt és újra ostrom alá vettem. Akkor aztán egyenesen a szemembe vágta, hogy mindenről szívesen meghallgat engem, de ilyenről ne beszéljek, mert ahhoz én zöld vagyok neki . . . úgy mondta, hogy zöld vagyok neki! Mit szolsz hozzá? Hát eljárás ez olyan szem-flirtek után, miket az utcán váltottunk egymással, igen? Hát nem örülsz?

Az idősebbiket szemmel láthatólag kellemesen érintette barátja közlékenysége és félig sajnálkozóan, félig pedig úgy, mint akinek nyert ügye van, kezdte a szót:

— Na hiszen az sikerült neked! De sejtettem mindjárt, hogy ez lesz a vége. Egyszerűen megtetszett neki a te extavaganciád és kíváncsi volt megismerni közelebbről. De csak megismerni és csak pusztán kíváncsiságból. Semmi mélyebb bensőség nem vegyült ehhez az érdeklődéshez, amint hogy ezt rögtön tudodra is adta, mihelyt komolyabb hurokat pengettél. Abban a pillanatban megszűntél előtte unikum lenni, nem érdekelted többé, és elővette azt a magatartást, melyel minden lány olyan szépen le tudja hűteni azt, ki velők szemben lehetetlen igényekkel lép fel. Abban a percben te kifacsart citrom lettél, kit eldobott. Fogadok, többet nem fog kacsintani rád! Sőt rád se néz!

— Hát bánom én! Törődöm vele? Hogy rám se néz? És miért? Fogadok, hogy rám fog nézni. Sőt mosolyogni is fog, hívni is fog . . .

Merész feltevés. De eltévelyelve tőle, te képes volnál ilyen blamázs után folytatni azt a mondatot, melyhez ő minden teketória nélkül kitette a pontot?

— Hát mit tegyek?

— Mindenesetre ki kell választanod az elégtételszerzésnek azt az elfogadható módját, mely az ő inzultációjának megfelel.

— Igazad van! Valami boszút. Valami rettenetes boszút! Boszút!

— Egyszerűen ne üdvözzölj, ha találkozol vele! Ez a legfrappánsabb módja.

— Helyes! Ezen különben is már gondolkodtam. Milyen remek is lesz. Feléje se nézek. Pukkadni fog a dühében, pukkadni. Ah ez egészen felvillanyoz. Pincér, hozzon egy kolletet!

És másnap délelőtt már találkozott Micivel. Megemelte előtte a kalapját mélyen, illedelmesen, a csalódott szerelmesek álmatlan savanyu ábrázatával. De csatlakozni nem mert. Mert a viszonzás nem volt biztató. Amolyan se hideg, se meleg. De azért Muki valahányszor meglátta a lányt, mindig üdvözlölte szépen, buzgó áhítattal.

Egy nap aztán megint összekerült a barátjával.

— Nos? Elintézted?

— El.

dásra a tömeges felmondástól, hívják fel a többi pénzintézeteket!

De örvendetes az, hogy a kiküldött szűkebb bizottság dr. Pollacsek Ármin ügyvédet is beválasztotta a továbbiak megbeszéléséhez, aki elvégre laikus kereskedő s iparosainkat minden tekintetben megfelelő információval fogja ellátni a továbbiak iránt.

Várjuk tehát csak a jövődöt, amely hivatalos lesz változtatni a novellán s igazi szociális, de a hitelezők s adósok érdekét egyformán felölelő végrehajtási törvényt fog alkotni, de mindenestre segíteni fog ezen a rettenetes bajon, amit a novella — ha életbe lép — okozni fog, nemcsak a kereskedők s iparosoknak, hanem a kisgazdáknak is!

Csináltak a novellával rosszat, rosszabbat mint a régi végrehajtási törvény legsilányabb szakasza, de bizzunk csak abban, hogy a készülődő országos akció megfogja mutatni a helyes utat odafent s segíteni fognak a bajon! Ugy legyen!

Rosenberg Miksa.

Előfizetési felhívás:

A mai számmal ama kéréssel fordulunk Salgótarján és Vidéke t. Közönségéhez, hogy minket kifizőtt célunk elérésében anyagilag és erkölcsileg támogasson, hogy ugy helybeli mint vidéki híreket velünk közölni sziveskedjék és így olvasó közönségünk egyszersmind munkatársunk is legyen.

Az előfizetési díj oly csekély hogy mindenkinek lehetővé tesszük a lapra való előfizetést.

Előfizetési ár:

Egész évre	10.—
Félévre	5.—
Negyed évre	2.50
Egyes szám ára	20
Minden a lap szellemi részét illető közlemé-	

— Nem köszöntél?

— Nem.

— Feléje se néztél?

— Feléje se néztem,

— Ez derék! különben is az egész esetből lesűrheted magadnak azt a tanulságot, miszerint soh se építs előre a női szívre és különösen ovakodjál attól, hogy vallomásodat hamarabb tedd, mielőtt az esetleges viszonzásnak kétségtelen bizonyítéka kezdedben nincs. Ha ezzel az elvel mézsz neki a szerelmnek, akkor nyert csatád van, mert így le van kötve az az örök rejtélynek nevezett női szeszély, mely különben szabadon csapongana. Egyébként jegyezd meg, minden csak az udvarló kezelésén múlik. Minél elbizakodottabbá tesztünk egy nőt, annál inkább szeszélyesebb is. És ez a te egész kis tragédiád. De gondolom már kiheverted!

A fiatal nem szólt egy szót se, csak az ajkára harapott és úgy érezte, hogy valami nagyon szorítja a torkát. Igyekezett másra terelni a beszélgetést, de azután csak

nyek a Salgótarján és Vidéke szerkesztőségéhez, az előfizetések s hirdetések lapunk kiadojához Mohar Endre polgár iskolai tanárhoz intézendők.

A Polgári Kör tagjai lapunkat évi 6 k ért kapják.

Polgártársak!

Terjesszék a „Salgótarján és Vidéke”-t

Reflekszióim.

Éppen egy évtizede, hogy Salgó alatti pátriából elkerültem. Tíz év óta csak most vagyok először huzamosabb időre itthon, de nevelő városom fejlődése, kiépülése és közéletén mindenha oly meleg érdeklődéssel csüngtem, miként a gyermek az édes anya keblén. Ez érdeklődésem nem tudta megtörni az a nem éppen kedves emlékeztető múlt sem, hogy 10 év előtti szerény közszereplésemből földijeim által közismert veszteségekkel kellett városomból távozzom. Dusan kárpótolnak azért a viszontlátás jelen örömei, amikor látom, hogy mindazok az eszmék, amelyeket szülőföldem haladására felvettem, azok az intézmények, melyeket fiatalos lelkeim ifju hevületével egymagam megteremtettem s az értük való küzdelemben elvéreztem, távozásommal nem múltak ki egészen, hanem részben megvalósulva tökétesbülésekre várnak, részben egy lelkes kis csapat áldozatkész tevékenységében megvalósulásuknak feltételei garantálva vannak.

Engedjék meg nekem a buzgó férfiak azt a kis szerénységet, hogy őket,

megint viszárt a lányra, mint ahogyan azt a nyugtalan szerelmesek szokták. És szeretett volna sirni, nagyon keservesen sirni, sirni . . . Ki is vette a zsebkendőjét, de azután észrevelte magát és az orrát törölte meg, pedig nem is kellett.

A másik csak úgy magában mondta:

— Szegény fiu!

ÜZENET M k.

Láttál-e tengert, melynek sima tükörén
Egy zöldvirányú kis sziget honol?
Láttál-e pusztát, melynek homoksíkján
Egy lombóznak árnya bujdoskol?

És hogyha láttál s ismered az élett,
Miért bándodol, miért emész a bú?
S azt miért hiszed hogy orkán van, kelőben,
Ha téll fagnak metsző szele fű?

És hogyha láttál, hidd el nekem édes,
Hogy bánatidnak pusztá tengerén
Lesz egy oáz, lesz enyhádó nyughelyed,
Egy kősi fűz s benne te meg én.

Várhelmy Boda.

mint utódaimat, mint szerencsésebb utódaimat meleg szeretettemmel magamhoz öleljem.

Irigylem tőlük azt a sikert, amit én elérni nem tudtam; irigylem tőlük azt a nemes impulzust, amely őket az eredményes munka édes tudatában kitartásra serkenti s amikor ennek folytán városom jövőjébe reményekkel telve tekintek, kérem őket, fogadjanak engem is szerény közkatonának küzdő soraik közé nemes törekvésükben. Ha kicsiny tehetségem és megtámadott egészségem miatt nem is tudnék munkájukban olyan mértékben részt venni, miként azt szívből óhajtanám, az nem az én akaratomon múlnék.

Mily nyüzsgő, mily biztató, mozgalmas élet mindenfelé e városban! Polgári iskola, társadalmi egyesülés, sajtó, közigazgatási, községi és állami politikai kérdések eleven pertraktálása, szociálista gyűlés . . .!

Apropos, szociálizmus! It álljunk meg kissé. A nemzetközies is leráduáltak hozzánk egy kis „felvilágosító” vendégszereplésre. Erről lehetetlen tudomást nem venni.

A vendégszeretet ellen nem lehet kifogásunk. Nem zavarta őket senki. Községünknek liberális része tiszteli mindenkinek elveit; azoknak hirdetését, terjesztését nem gátolja, mert hiszen az elvek harca tiszteletreméltó harc s a kapacitálás e harcnak tiszteletreméltó eszköze.

De hisszük, hogy Ladányiék nem rövidlálók s tapasztalhatták; hogy az ő tanai a mi népünk között kevés követőkre talál.

A Mátra magyar atmoszféráját az internacionálizmus baktériumai megfertőztetni nem tudják. Marx és Lassale hangzatos, de mindent realizáló ígéivel szemben a mi népünk hideg marad.

Kitépní minden ideálist az ember lelkéből; megtagadni a hazai rőget, aminek birásért évezredes harcok dúltak; kidobni kidobni Istent szíveből, amikor munkámra áldást, bajomra segítséget kérni éppen ő hozzá kerget őszdönöm, amikor szükségét érzem panaszomat éppen ő előtte kiönteni, tagadni verejtékezésünk édesítőjét; a család személyét, a vér szeretetét, ami még a fenevadnál is oly megkapóan nyilatkozik meg; kiszakítani — mondom — mindezt az érzésre teremtet, szélemmel felruházott euberből s lealacsonyítani őt egyszerű gépállattá, ami nem magának s övéinek örömeiért él küzd és fárad: az a természet tagadása. Aki így akar boldog emberiséget teremteni, az nem ismeri az ember lélektanát, nem annak örömeit és vágyait. Az élet tartalma: a váltakozó öröm s szenvedés. Utóbi adja meg előbbinek igazi becsét. Csak bajainkban tudjuk megbecsülni az élet örömeit. Az örökké kéjben uszó élet, sívár unott, állati élet; az ember, ha nincs, keresi a fájdját. Ez az ember természetrajza.

Hiszen a vagyontalanok küzdelme a vagyonság ellen nem új keletű: a plebsok és a patriciusok harca már a rómaiak történetéből ismeretes. Jogosult, szimpatikus, felemelő volt a börtönbe vetett adós lelké-

nek lázadozása önértetének, emberi méltóságának megaláztatása ellen.

Ez évszázadokon át tartó küzdelmeik módja azonban nem az volt, hogy ugyanazon nemzetnek fiai, testvéreik egymást gyengítették, egymás élete ellen törtek, hanem a jogfosztott nép nemes versenyre kelt a kiváltságos felsőbb tizezrekkel, hogy meggyőzze azokat, hogy a plebs is szolgálni akarja, szolgálni tudja a közös várost, hogy a plebs is tud is, akar is hasznos polgára lenni Rómának.

Jogokat szerezni, jogokért küzdeni emberi cél, emberi ambíció. Szélesebb alapot fektetni a törvényhozói gyakorlatot, szélesebb néprétegekre kiterjeszteni az alkotmány jogait szükséges is, igazságos is. Méltánylom is a választói jog aktuális törvényjavaslata körül kifejtett agitációt. Ámde nemzetközi argumentumok csak az ügy elengedéseinek uralmára hajtják a vizet.

A magyar népfajnak az európai törzsek végtelen óceánjában való elszigeteltsége folytán, ha nem akar méltatlan ivadéka lenni őseinek, hatványozott feltékenységgel kell okakodnia minden ellen, ami évezredek örökségük: nemzeti létük ellen tör. Ne csodálkozzanak tehát az internacionálizmus dicsoitói, ha a hazafiság az ország ügyeinek intézésétől őket távol tartani törekszik.

Érzelmeket kalmár módra pénzért árulni; erköcsteleenség. Oda kiáltani az apáink vérével megszentelt szülőföldnek: Csak anyiban vagyok a tied, amennyiben megfizetsz; csak anyira bízod kegyeletemet, amennyire azért ellenérdekelt kapok; ez, ha nem képtelenség, hát halálanság, és becsutelség.

E hazaboktól körülben az egészen más célra megteremtett t. közönsége nem szociális debattumokat vár. Hazafiságom legyen mentségem, hogy elmélkedésemben így elkalandoztam bekezdett tárgyamtól. A t. szerkesztő ur b. engedelmével a jövő számban folytatom refleksióimat.

Kelemen Albert.

Szívesen látjuk és üdvözljük a Salgótarjában évekkel ezelőtt megjelent első ujságnak volt szerkesztőjét munkatársaink közt. (Szerk.)

Heti hírek

Személyi hírek. Gleidura Géza apátplébános Borosznón, Wabrosch Béla acélgári főmérnök Leányfalván tölti nyári szabadságát.

Új orvos. A Rimamurány—Salgótarjáni vasmű r. t. vezérigazgatósága dr. Keviczky Antalt társládai orvossá nevezte ki dr. Rudnay Imre mellé. Az új orvos már e hó 1-seje óta működik.

Esküvő. Kovács István, a salgótarjáni közsébháza r. t. mérnöke f. hó 23-án délelőtt fél 12 órakor tartja esküvőjét a selmecbányai ág. hitv. evang. templomban Fizély Márta kisasszonnyal.

S mégis mozog a föld. Salgótarján képviselőtestülete legutóbbi gyűlésében elhatározta, hogy lépéseket tesz Salgótarjának rendezett tanácsu várossá leendő átalakulása iránt. E célból bizottságot küldött ki. E bizottság f. hó 21-én d. u. tartott

ülésében a cél előkészítésére egy albizottságot küldött ki. Tagjai: dr. Frank Dezső, dr. Pollacsek Ármin és Koós Mihály jegyző.

Államosítás. Mint biztos forrásból értesülünk, a községi polgári iskolánk már szeptember elsejével államosítva lesz. Alaposa a reményünk, hogy nemsokára népiskoláinkra is rákerül a sor.

Unikum. Helybeli járásbiróságunkhoz következő levél érkezett hétfőn:

Tekitetes járásbiróság! Kérem ezt a lapot X. vetélytársamnak bemutatni, melyből látni fogja, hogy öngyilkos leszek, mert elszerette azt a lányt. akivel jegyben jártam.

Régi harag. Szilvi Erneszt, Botos Lajos és Botos József helybeli Czigányutcai lakosok régi haragosak. F. hó 18-án este a Czigány-utcában találkoztak. A találkozásból olyan csatapaté támadt, hogy a rendőrségnek kellett beavatkozni. Botos Lajos fején súlyosan meg is sérült. Mindannyit feljelentették a járásbiróságnál.

Tipikus alakok. Botos Antal és Mácsik Ferencz rovott multu csavargók olcsó vásárlásra akartak szert tenni. A vásári sátorok ponyvát felhasogatták és épen a fosztáshoz fogtak, mikor a rendőrség nyakon csípte és bekísérte őket. Érdekes alak Mácsik Ferenc, ki alig 16 éves, hét nyelven beszél és a fél világot becsavargta.

Vásár a víz alatt. Mindig panaszkodtunk a víz miatt és íme most egy egész vásár a víz alá került. Sajnos, nem patak, vagy kutviz, hanem esővíz alá. A nagy szárazság után valóságos áldás volt az a zápor, mely hétfőn zuhant Salgótarján és vidékére a vásároló nép nem éppen nagy öröme. A felgyülemlett esővíz romboló erővel hömpölygött végig az utcán, magával sodorva a gyékényekre helyezett árucikkeket is, mik útjába estek. Vevő a vásáron kevés volt, de annál többet vitt el az eső. Egyébként még mindig jobb egy jó eső, mint, mint egy rossz vásár.

A vásár forgalma: Felhajtattott sertés 348, eladatott 40. Szarvasmarha 1228, eladatott 104. Ló 272, eladatott 20. Juh 563, eladatott 40. Összesen felhajtattott 2431, eladatott 204.

Kérelem. Azon tisztelt gazdákat, kiknek az ideai vétésnél alkalmuk volt az időközömbiséget az impregnált és a nem impregnált takarmány-répmag kelése között megfigyelni, felkérjük, szíveskedjenek ez iránti tapasztalataikat, akárhonnán szerezték is be a nem impregnált répmagot, közvetlenül Mauthner Ödön magkereskedésével Budapest, Rottembiller utca 33. közölni. Miután az ideai pontos megfigyelésekre a Mauthner cégnek úgy a tiszta igazság, mint a közérdek szempontjából szüksége van, nagyon kéri, előzetes köszönetének hálás kifejezése mellett, a tényleges adatokat 8 nap alatt akár levelezőlapon is vele tudatni,

Huszonhat! Hogy mi ez a huszonhat? Ez kérjük szépen a salgótarjáni róm. kath. toronyóra ütéseinek a száma, ugyanakkor, mikor más szerényebb igényű óra tizedet üt. Ugy vesszük észre, hogy községünk rohamosan halad a modern korról, mert lám toronyóránk is világi-ido számítás szerint adja tudtul a polgároknak, hogy hát tulajdonképpen mennyi is az idő. Sőt nemcsak a világi, de egyenesen a tulvilági időt is jelzi koronként, lévén ezen a földön 26 óra ösmeretlen. Oh tarjáni kultura és mi még lekicsinyünk tégéd?

Nyaralás nem minden Aki csak teheti, a nyári melegek beálltával menekül a poros, füstös városból. Valóságos népvándorlás indul meg a fürdők és nyaralóhelyek felé. A beteg ember is helyesen teszi, ha nyaral, de a fő mégis csak az, hogy olyan gyógyzóhely legyen része, amely őt bajától megszabadítja. Erre vonatkozólag renkívül hasznos és érdekes utmutatás foglaltatik az „Értekezés a világhírű Elektro Vitalizer orvosi rendelő intézet (Budapest, Károly-körút 2. félemelelet 50. sz.) adot ki és mindenkinék, külön férfiak és külön nők részére, ingyen és bérmentve, zárt borítékban készséggel megküldi. Hozzássa meg mindenki ezen érdekes könyvet.

„Tarjáni Pasztellek“. Ily címen a jövő hónap folyamán egy igazán irodalmi szivonalon álló, helyi vonatkozású verskötet jelenik meg a Fridler-nyomdában, melyre a közönség figyelmét előre is felhívjuk. A műszerzője Dimi. Polgári nevét kívánsága szerint nem fedjük fel. Egy kötet ára 1 korona.

Értesítés. Lapunk felelős szerkesztője: dr. Csigler Jakab négy heti szabadságra ment. Távollétében Takács Mór, lapunk fennakaratársa helyettesíti.

Eladó szőlőbirtok!

Füleken, közel az állomáshoz, országut mellett kitűnő fekvéssel 16 kat. hold legjobb hazai fajokkal és oltványokkal beállított

s z ő l ő,

azonkívül gyümölcsös és szántóföld, kényelmes

lakóház

szép kilátással; vincellér-lak, istálló, pálinka-főző, két pince felszereléssel, eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Nyilatkozat.

A „Salgótarján és Vidéke“ mult heti számában azt írta tndösítőjuk, hogy a Benedek-féle házban a tűz rövid zárlat folytán keletkezett.

Látszik hogy az illető nem szakember, mert tudnia kellene azt, hogy rövid zárlatnál a villany a házban rögtön elalszik, ott pedig — mint azt több tanu is bizonyítja — a tűz keletkezése után még fél órával égett a villany. Így a tűz rövid zárlat folytán nem keletkezhetett, ez teljesen ki van zárva.

Salgótarjáni villamosságai r. t.

Szívesen adunk helyet az ilyen rektifikáló nyilatkozatnak, mert a tárgyilagosság lapunk célja.

(Szerk.)

3234—1908. tk. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A starjáni kir. jbiróság mint tkvi. hatóság közhirre teszi, hogy Márton József végrehajthatónak Sarkady Gáborné végrehajtást szenvedő elleni 2100 K tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a Rozsnyói kegyes alapítványi pénztár kérelme folytán a bgyarmati kir. törvényszék és a salgótarjáni kir. járásbiróság területén levő Fülel község határában fekvő, a fülleki 144. sz. tjkvben A. I. 1. 3. sorsz., a Sarkady Gáborné szül. Kövér Ágnes nevéen álló ingatlanra rajta épült házzal 3254 K, az u. o. 443. sz. tjkvben A. I. 1. sorsz. ugyanannak nevéen álló ingatlanra 239 koronában már megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte' és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1908 évi aug. hó 13-ik napján d. e. 10 órakor Fülel község házánál megtandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 325 kor. 40 fill. és 33 K 90 fillért készpénben vagy az 1881: LX. tc. 42 § ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 novemer hó 1 én 3333 sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt oवादékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál e'őleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Starján 1908, június 10 a kir. jbiróság mint tkvi. hatóság.

Vidor, kir. aljbró.

Hirdetések

felvétetnek a
kiadóhivatalban.

Meller L. Egyed

Budapest, IX., Lónyai-utca 7. sz.

Telefon-Interurban 46—31.

Telefon-Interurban 46—31.

Mielőtt személy-, jelzalog- vagy építési kölcsön iránt intézkednék, kérjen díjtalanul prospektust.

!?

WEHOVSZKY-FÉLE NYÁRI KERT-
BEN kellemes családi össze jöveteli hely. Pontos kiszolgálás. Polgári árak. Vasárnap és ünnepnap kedden, szombaton Bódi Rudi zenekara hangversenyez.

!?

SINGER LAJOS

könyvnyomdájában

mindennemű nyomtatványok a legszebb kivitelben és a legolcsóbb árban készítettnek.

PAPIRKÜLÖNLEGESEGEK
— nagy választékban. —

Telefon szám 20.

Szikszay János

férfi-szabó üzlete

SALGÓTARJÁN. fő-utca (saját ház.)

Ajánlja magát a legújabb divatu férfiruhák és egyenruhák elkészítésére a legrövidebb idő alatt és jutányos feltételek mellett

Angol különlegességek, Zsolnai, Gácsi és Brassói szövetek.

Kérem szükség esetén egy levelező-lap útján engem értesíteni, hogy esetleg a házhoz menjek.

TEJ

M. Szilárdy Ödön úr

teigazdasságából naponként kétszer este és reggel friss fejésű tej úgy szintén naponként friss vaj, tehén túró, tejföl, és aludtej kapható,

Kemény Samu

KÖREY D. UTÓDA

fűszerüzletében.

Hol mindenféle fűszeráru Pesti Hengermalmi liszt, Bel- és külföldi ásványvizek állandóan raktáron tartatnak és a legjutányosabb árban lesznek kiszolgálva.

Mindnyájunknak el kell menni

megttekinteni

Polatsek Miksa ruha- cipő- rőfös- uri- és női divat áru raktárát, hol mindezen és még számtalan itt felnem sorolt áruk, a legjobb minőségben, legolcsóbb árak,- és legszolidabb kiszolgálás mellett találhatók. Vétel nem kötelező. Szigoruan szabott árak

mély tisztelettel

POLATSEK MIKSA.

A volt Meiszter László féle üzlet helyiség.